

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. ความนำ

การวิจัยเรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนและสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ (1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม (2) เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1.2 สมมติฐานการวิจัย คือ (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม (3) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม และ (4) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย คือ

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ของวิทยาลัยเทคนิคยะลา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มทดลอง คือผู้เรียนภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน กลุ่มควบคุม คือผู้เรียนภาควิชาเทคนิคการเชื่อมและการผลิต กลุ่ม 1 จำนวน 12 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR (2) กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ (3) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 8 ชุด คือชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน ชุดที่ 5 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม ชุดที่ 6 ทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ชุดที่ 7 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และชุดที่ 8 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 (4) มาตรฐานความรู้ ความภาคภูมิใจในตนเอง (5) มาตรฐานวินัยและความรับผิดชอบ (6) แบบประเมินคุณลักษณะความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือด้านความรับผิดชอบ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือการส่งงาน และความตั้งใจเรียน และด้านความมีวินัย มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การแต่งกาย และการเข้าเรียน และ (7) มาตรฐานความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัย สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อค้นพบที่ได้จากการทดสอบ สมมติฐาน จากนั้น ผู้วิจัยจึงทำการอภิปรายผลที่ได้จากข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ในอนาคต

2. สรุปผลการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา ผู้วิจัย สรุปผลการวิจัยดังนี้

2.1 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบจากการทดลองสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประเด็น โดยพบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนของกลุ่มควบคุม ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบต่อผู้เรียน หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม และผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยนำผลการวิจัยมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย รายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 1

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนธรรม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนธรรมและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

จากผลการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อูรา ทุมเมฆ และเสนอ ภริมจิตรผ่อง (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม); วิชญะรัตน์ ธีระธนบุตรศรี (2556, มิถุนายน-กันยายน); มยรี สุขมา (2557) และ เคียววงสะ (Keovongsa, 2559) พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไมตรี พุททพันธ์ (2555); รัตนา พรหมเวช (2555); วัลยา บุญอากาศ (2556) และ คำม่วน สิตประเสียด (2556) พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ไมเคิล (Micheal, 2010) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะเดียวกันผู้วิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาดังกล่าวใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน t (t -test) สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test ทั้งนี้ การทดสอบความแตกต่างภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมของช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบ Nonparametric แบบ The Wilcoxon signed ranks test เนื่องจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษามีขนาดเล็ก จำนวน 24 คน และการแจกแจงของประชากรไม่เป็นแบบปกติ (Pallant, 2016)

ผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ที่ใช้กิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน รหัสวิชา 3000-1606 ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคยะลา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบเทิล (Battle, 2002) กล่าวว่าความรู้สึกเห็นค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางสติปัญญา สอดคล้องกับ บลูม Bloom (1976) กล่าวถึงตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการยอมรับความสามารถของตนเอง กรมสุภาพจิต (2541) อธิบายว่าความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นสามารถนำไปสู่ความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ เพราะความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นมักจะมีอิทธิพลต่อแนวความคิด อารมณ์ ความรู้สึก การตัดสินใจ และการแสดงพฤติกรรมในอนาคต คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1967) อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองด้านค่านิยมสัมฤทธิ์ผล คือการได้รับความสำเร็จ ความสามารถในการเรียน การเป็นนักเรียนที่ดี และมีความรับผิดชอบในผลงาน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความมีวินัย และความรับผิดชอบของผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับ สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2521) กล่าวว่าผู้เรียนที่มีวินัย และความรับผิดชอบจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และจะประสบผลสำเร็จในการเรียน การมีวินัย และความรับผิดชอบจะทำให้ผู้เรียนสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้ที่มีวินัย และความรับผิดชอบเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงในการเรียนหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือข้อตกลงของชั้นเรียน สอดคล้องกับ เมธิ ธรรมวัฒนา (2551) กล่าวว่าผู้ที่มีความรับผิดชอบจะต้องมีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการเรียน และปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ทันตามกำหนดเวลา บุญชม ศรีสะอาด (2555) กล่าวถึงองค์ประกอบของความมีวินัยในตนเองมีลักษณะที่สำคัญ คือมีความมุ่งมั่น มีความอดทน มีความพากเพียรไม่ย่อท้อ มีความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติตนตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับ วิวาท์วัน มูลสถาน (2523) อธิบายถึงลักษณะพฤติกรรมของผู้มีวินัยในตนเองว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกผิดชอบ มีความตั้งใจจริง มีความเป็นผู้นำ ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความอดทน และมีลักษณะมุ่งมั่น และยังสอดคล้องกับ กรมวิชากร (2544) และ สาโรช บัวศรี (2542) อธิบายถึงลักษณะของผู้ที่มีความรับผิดชอบ คือมีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วงอย่างดีที่สุดโดยไม่ทอดทิ้งต่ออุปสรรค เป็นผู้ที่เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว เคารพระเบียบ กฎเกณฑ์ และวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญอุปสรรค รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี มีความละเอียดรอบคอบและใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เป็นเทคนิคหนึ่งของรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ มุ่งเน้นให้สมาชิกกลุ่มทำงานร่วมกันและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2557) อธิบายว่าผู้เรียนที่ได้รับการเรียนรู้แบบร่วมมือจะมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น ทำให้มีผลงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ สตอห์ล (Stahl, 1994) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างวิจารณ์ญาณอย่างเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นมากขึ้น และยังสอดคล้องกับ ริชาร์ด (Richard, 1994) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประโยชน์ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากสมาชิกกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ หากสมาชิกกลุ่มยังไม่เข้าใจเนื้อหาใดสมาชิกภายในกลุ่มที่เข้าใจก็จะช่วยกันอธิบายให้เพื่อนฟัง เพราะความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้วิชาวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 8 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ จำนวน 13 ข้อ ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ธรรมชาติของมนุษย์ จำนวน 18 ข้อ ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 3 เรื่อง กระบวนการ

ทางจิตวิทยาเพื่อสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและชุมชน จำนวน 18 ข้อ ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดผล การเรียนรู้หน่วยที่ 4 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและการทำงาน จำนวน 14 ข้อ ชุดที่ 5 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 5 เรื่อง การพัฒนาตนเองตามหลักศาสนาธรรม จำนวน 20 ข้อ ชุดที่ 6 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 6 เรื่อง การพัฒนาชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 24 ข้อ ชุดที่ 7 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หน่วยที่ 7 เรื่อง ผู้นำตามหลักศาสนาธรรม และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 23 ข้อ และชุดที่ 8 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 จำนวน 26 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (แบบปรนัย) แบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ระยะ คือระยะ ก่อนทดลองและหลังการทดลอง สอดคล้องกับการศึกษาของ จารุวรรณ บุตรสุวรรณ (2553); รัตนา เนื่องโนราช (2554); อูรา ทุมเมฆ และเสนอ ภิมจิตรพ่อง (2555, กรกฎาคม-ธันวาคม); ไมตรี พุทธิพันธ์ (2555); รัตนา พรหมเวช (2555); วิษณุรัตน์ ธีระธนบุตรศรี (2556, มิถุนายน-กันยายน); วัลยา บุญอากาศ (2556); คำม่วน สิตประเสิต (2556); มยุรี สุขมา (2557); เคียววงสะ (Keovongsa, 2559); โรเซลลี, ฟาเจียโน, แพลนทามูรา และรอสซาน (Roselli, Faggiano, Plantamura & Rossan, 2002) และ ไมเคิล (Micheal, 2010)

ประเด็นคำถามการวิจัย : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

จากผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผู้วิจัยตอบคำถามการวิจัยได้ว่าการจัดกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าตัวแปรที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่า กลุ่มควบคุม เนื่องจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR ซึ่งเป็นการนำกิจกรรมการเรียนรู้ 2 รูปแบบ ที่มีลักษณะสอดคล้องและสนับสนุนกัน สำหรับการจัดการเรียนรู้ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 อันจะช่วยให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพ คือเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข กล่าวคือกิจกรรมการเรียนรู้ SEDR ของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสม สำหรับเด็กช่วงวัยรุ่น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และกระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (participator learning) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน มีการฝึกทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ปัญหา กรมสุขภาพจิต (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม (PL) เป็นการเรียนรู้ที่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์กับการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ครูผู้จัดกิจกรรมต้องมีสมรรถนะ 10 ประการ คือ (1) เป็นผู้เปิดใจกว้างและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มี โอกาสเรียนรู้ตามความสนใจของเขาเอง (2) เข้าใจปรัชญาการเรียนรู้ของมนุษย์ (3) มีความเข้าใจ

จิตวิทยาการเรียนรู้และวิธีการจูงใจผู้เรียนเพื่อการมีส่วนร่วม (4) รู้และเข้าใจความต้องการของผู้เรียน และชุมชน (5) รู้และเข้าใจวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (6) มีทักษะในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (7) รู้และเข้าใจเทคนิคในการแสวงหาและใช้สื่อการเรียน การสอน เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (8) มีทักษะในการฟัง (9) พัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใหม่ อยู่เสมอ และ (10) ประเมินการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน

ขณะเดียวกัน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ของ สลาบิน (Slavin, 2003) มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมไม่ซับซ้อน และสามารถประยุกต์ใช้สอนกับทุกรายวิชา โดยจัดผู้เรียน ออกเป็นกลุ่มย่อย คละความสามารถทางการเรียน เพศ และเชื้อชาติ การแบ่งกลุ่มผู้เรียนสามารถแบ่ง ได้ตามความถนัด ความสมัครใจ และตามประสบการณ์หรืออาจแบ่งจากการสุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกประมาณ 4-5 คน (Slavin, 1980) ถ้ามีสมาชิก 4 คน ต้องเป็นคนเก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน หากมีสมาชิก 5 คน ต้องมีผู้เรียนปานกลางเพิ่มอีก 1 คน (Slavin, 2003) และให้ผู้เรียนทำการศึกษานี้อาสาหาสาระ ความคิดรวบยอด และทักษะต่าง ๆ ตามที่ครูนำเสนอ (Eggen & Kauchak, 2006) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มเดียวกัน ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นการนำเสนอหรือการสอน เป็นการนำเสนอความคิดรวบยอดของ เนื้อหาหรือบทเรียนใหม่ เน้นที่กรอบเนื้อหาสำคัญ (2) ขั้นการฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม สมาชิกกลุ่มต้องทำ หน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุดเพื่อผลงานที่ดีที่สุดของกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มต้องมีการช่วยเหลือสมาชิก ด้วยกันภายในกลุ่ม ซึ่งสิ่งสำคัญของการทำงานกลุ่ม คือการให้ความร่วมมือ และการช่วยเหลือกันของ สมาชิกกลุ่ม (สุลัดดา ลอยฟ้า และสมชาย รัตนทองคำ, 2554) (3) ขั้นการทดสอบ เป็นการทดสอบ รายบุคคล โดยไม่เปิดโอกาสให้ปรึกษากันในระหว่างทำการทดสอบ (Slavin, 1991a) เพื่อวัดความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหา คะแนนที่ได้จากการทดสอบจะถูกแปลงเป็นคะแนนกลุ่ม ดังนั้นผู้เรียนทุกคนจะต้องทำ คะแนนให้ได้ดีที่สุดเพื่อให้กลุ่มของตนบรรลุเป้าหมาย (Slavin, 1995) และ (4) ขั้นการรับรองผลงานกลุ่ม (Slavin, 1995) กลุ่มที่มีคะแนนพัฒนาจากการทดสอบสูงหรือคะแนนถึงเกณฑ์ จะได้รับยกย่อง ชมเชย ให้รางวัล หรือมอบเกียรติบัตร เพื่อเป็นการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน (Slavin, 1991a; Naghavi & Nakhle, 2012) ในประเด็นดังกล่าว คลอสเมียร์ (Klausmeier, 1985) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ ความสนใจ แรงจูงใจ เจตคติ ค่านิยม และความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สอดคล้องกับ อริยา คูหา และบัญญัติ ยงยวน (2547) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และอัตมโนทัศน์ และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุขฤกษ์ ดีโนนโพธิ์ (2554) พบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมาก คือเจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และความตั้งใจเรียน

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม เนื่องจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นผล มาจากพลังหรือแรงผลักดันในความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม ซึ่งสมาชิกกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน โดยการพยายามปรับบุคลิกภาพเพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกัน กลุ่มจึงมีความสำคัญกับการปรับเปลี่ยน พฤติกรรม สอดคล้องกับ สุมน อมรวิวัฒน์ (2549) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการปรับพฤติกรรมจะ มีประสิทธิภาพต่อเมื่อมีลักษณะครบ 4 ประการ คือ (1) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนปฏิสัมพันธ์กัน (2) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม (3) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจและตั้งใจจริง และ (4) เป็นกิจกรรมที่

ผู้เรียนนำผลไปใช้ได้และประจักษ์ผล และสอดคล้องกับทฤษฎีสนาม (field theory) ของ เลวิน (Lewin, 1951) กล่าวว่าพฤติกรรมเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่ม เพราะการรวมกลุ่มแต่ละครั้ง จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ และพยายามช่วยกันทำงาน ก่อให้เกิดพลังหรือแรงผลักดันของกลุ่มที่ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยดี และสอดคล้องกับทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (group synatality theory) ของ แคทเทล (Cattell, 1951) อธิบายว่าพลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม เป็นความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มอย่างมีจุดมุ่งหมาย การกระทำของสมาชิกจะมีลักษณะ 2 ประการ คือ (1) ทำให้กลุ่มรวมกันได้ เป็นลักษณะของความร่วมมือในการกระทำกิจกรรมของสมาชิกเพื่อให้ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างราบรื่น ก่อให้เกิดความสามัคคีและความร่วมแรงร่วมใจกัน และ (2) ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่ม (exchange theory) ของ ทิโบลท์ และเคลลี (Thibaut & Kelly, 1959) เชื่อว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและกระบวนการกลุ่มจะก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และการพยายามกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวถึงชนิดของกลุ่มว่าควรจัดเป็นกลุ่มแบบปิด คือเป็นกลุ่มที่ไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการทำกิจกรรมแม้จะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดกลุ่มเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาเรื่องความไว้วางใจและความสนิท ส่วนการเลือกสมาชิกกลุ่มควรเลือกตามลำดับชั้นเรียน ตามระดับวุฒิภาวะและอายุตามปีปฏิทิน ระดับสติปัญญาและการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันนัก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาด้านการสื่อความหมายและการเข้าใจซึ่งกันและกัน การจัดเพื่อนสนิทให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือมีปัญหาลักษณะคล้ายกันจะช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี ได้ร่วมกันอภิปรายและช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกรูปแบบการแก้ปัญหาของตน ศูนย์วิชาการสารเสพติดภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) กล่าวว่าสมาชิกกลุ่มควรมาจากความสมัครใจเพราะจะดำเนินการได้ง่ายกว่ากลุ่มที่ถูกบังคับ สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพควรเป็นที่สงบ ผ่อนคลาย และมีความเป็นส่วนตัว ขนาดของห้องไม่ควรกว้างจนเกินไปเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกคนได้ทั่วถึง และควรจัดเป็นรูปวงกลมเพื่อให้มองเห็นกันอย่างทั่วถึง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยมีการวางแผนเป้าหมายและมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง การดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องจะทำให้เด็กเกิดความเคยชิน ซึบซับ และยอมรับค่านิยมที่พึงประสงค์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ และสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้อย่างเป็นธรรมชาติ (วิจิตร สหายอ่อง, 2557) สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) กล่าวถึงแนวทางการสร้างวินัยว่า ผู้สอนควรทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน โดยให้เด็กเห็นและใช้วัฒนธรรมในสังคมเป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับแบบอย่างที่ดีเพื่อเป็นพื้นฐานและให้เด็กปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชิน สำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่นจะชอบทำกิจกรรมกลุ่มกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนเนื่องจากเป็นวัยที่มีแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบกลุ่มหรือมีแนวโน้มคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และสอดคล้องกับ มุสเซน, จอห์น และ เจโรเม (Mussen, John & Jerome, 1969) อธิบายว่าการพัฒนาวินัยในตนเองให้ได้ผลตามที่ต้องการควรใช้วิธีการวางแผนยาวระยะยาวเพื่อให้เด็กยอมรับค่านิยมเข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจ โดยการให้เหตุผลและ

ควบคุมพฤติกรรมของเด็กอย่างเหมาะสม และให้เด็กวัยรุ่นได้ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เด็กเกิดพฤติกรรมทางจริยธรรมร่วมกันเพราะเวลาจะทำอะไรวัยรุ่นมักจะคล้อยตามกลุ่มเพื่อน

ในประเด็นระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคุมกับกิจกรรม SEDR ผู้วิจัยใช้ระยะเวลา 17 ครั้ง สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 3 ชั่วโมง สำหรับกิจกรรม SEDR ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ (1) คุณค่าในตนเอง (2) บันทึกสะสมความสำเร็จ (3) เต็มชีวิตใส่กระปุก (4) สัญญาใจในการเรียน (5) “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง (6) ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ (7) กิจกรรมเพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ (8) สัญลักษณ์แทนตัวตน และ (9) การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ โดยผู้วิจัยทำการประเมินระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากจำนวนเวลาในแต่ละคาบเรียนของสถานศึกษา และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับ ทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวว่าระยะเวลาและความถี่ของการเข้ากลุ่มควรจัดสัปดาห์ละ 1 ครั้ง การกำหนดเวลา และจำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษาด้วย ส่วนใหญ่สถานศึกษาจะจัดเวลาเป็นคาบ ๆ ละ 50 นาที ซึ่งจะช่วยกำหนดเวลาได้ว่าควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด จำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มก็ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่ม และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม แต่อย่างน้อยที่สุดจำนวนครั้งที่ควรเข้ากลุ่มไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง และหากมากกว่านี้ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี และยังสอดคล้องกับ แคนเฟอร์ และโกลด์สไตน์ (Kanfer & Goldstein, 1975) กล่าวถึงจำนวนครั้งในการฝึกกิจกรรมว่าควรจัด 6-8 ครั้ง และหากมากกว่านี้ได้ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ารยะเวลาดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อาจเพราะระยะเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องกัน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการซึมซับพฤติกรรมที่เหมาะสม และประพฤติปฏิบัติพฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างเป็นธรรมชาติและเป็นเรื่องปกติที่ต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นผลจากกลุ่มทดลองที่มีลักษณะไม่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศ อายุ หรือระดับชั้น กล่าวคือกลุ่มทดลองเป็นผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 ภาควิชาช่างกลโรงงาน กลุ่ม 1 เป็นเพศชายทั้งหมด และมีอายุอยู่ในช่วงวัยใกล้เคียงกัน

ในการจัดกลุ่มย่อยผู้วิจัยจัดกลุ่มเป็นแบบปิด คือผู้วิจัยจะไม่เปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการจัดกิจกรรม เพราะหากมีสมาชิกใหม่เพิ่มเข้ามาในช่วงที่การจัดกิจกรรมกลุ่มผ่านไประยะหนึ่ง อาจทำให้เกิดปัญหาความไม่วางใจกันและกัน ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพภายในกลุ่ม สอดคล้องกับทรอทเซอร์ (Trotzer, 1977) กล่าวถึงชนิดของกลุ่มควรจัดเป็นกลุ่มแบบปิด คือเป็นกลุ่มที่ไม่มีการเปิดรับสมาชิกใหม่ในระหว่างการทำกิจกรรม แม้จะมีสมาชิกลาออกจากกลุ่มไปแล้วก็ตาม เพราะการจัดกลุ่มแบบเปิดจะทำให้สมาชิกมีปัญหาเรื่องความไว้วางใจและความสนิทสนม การเลือกสมาชิกกลุ่มควรเลือกตามลำดับชั้นเรียน ตามระดับวุฒิภาวะและอายุตามปีปฏิทิน ระดับสติปัญญาและการศึกษาที่ไม่แตกต่างกันนัก เพื่อจะได้ไม่มีปัญหาด้านการสื่อความหมายและการเข้าใจซึ่งกันและกัน การจัดเพื่อนสนิทให้อยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือมีปัญหาลักษณะคล้ายกันจะช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของปัญหาและสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี ได้ร่วมกันอภิปรายและช่วยให้สมาชิกแต่ละคนเลือกวิธีการแก้ปัญหาของตน และยังสอดคล้องกับ ศูนย์วิชาการสารสนเทศภาคเหนือ และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2553) กล่าวว่ากลุ่มอายุก่อนวัยรุ่นควรจัดกลุ่มเพศเดียวกัน หากเป็นกลุ่มที่มีทั้งหญิงและชายควรเป็นกลุ่ม

วัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ สมาชิกกลุ่มควรมาจากความสมัครใจเพราะจะดำเนินการได้ง่ายกว่ากลุ่มที่ถูกบังคับ สำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพควรเป็นที่สงบ ผ่อนคลาย และมีความเป็นส่วนตัว ขนาดของห้องไม่ควรกว้างจนเกินไปเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกทุกคน และควรจัดเป็นรูปวงกลม เพื่อให้มองเห็นกันอย่างทั่วถึง และส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ศักรินทร์ เมืองมูล (2552) พบว่าก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ เปลวทอง (2551) พบว่าเด็กด้อยโอกาสที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกตามแนว Adler มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองระยะหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑารัตน์ เปลวทอง (2551) พบว่าเด็กด้อยโอกาสที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกตามแนว Adler มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคตในระยะหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ ผลการทดลองยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทองเหรียญ อินตะพิงค์ (2552) พบว่ากิจกรรมกลุ่มสามารถทำให้ครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์มองเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น และมองเห็นศักยภาพในการพึ่งตนเองสูงหรือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะเดียวกัน ปิยาภรณ์ กันเกตุ (2554) ทำการศึกษาระดับการมองเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเยาวชนมีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ จึงได้เสนอแนะให้มีการจัดโครงการฝึกอบรมหรือพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น การใช้โปรแกรมการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มเพื่อเพิ่มระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาคุณลักษณะของความเป็นวินัย และความรับผิดชอบ โดยการประเมินของครูผู้สอน ตลอดระยะเวลา 17 สัปดาห์ พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีคุณลักษณะของความเป็นวินัย และความรับผิดชอบ สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อค้นพบดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อัญชิสสา สุรีย์แสง (2553) เรื่องการใช้กิจกรรม

พัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอรุณประดิษฐ์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความมีวินัยในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความมีวินัยในตนเอง มีคะแนนความมีวินัยในตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พฤษภา ปุยานุสรณ์ (2551) เรื่องการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านการเรียน พบว่าหลังการทดลองนักศึกษามีคะแนนการมีวินัยในตนเองด้านการเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปราณอม นาวิก, สุทธิณี ทาสีดา และสุภาพร บุญยงษ์ (2550) เรื่องผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีวินัยในตนเองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภาวิณีย์ แก้วอุดม (2550) พบว่าหลังการใช้ชุดกิจกรรมกลุ่มพัฒนาวินัยในตนเองนักเรียนมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนและสังคม การตรงต่อเวลา และการควบคุมตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระคน สูงโอง (2552) พบว่าหลักการใช้กิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การประเมินความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบของผู้เรียนกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยประเมินผลโดยใช้มาตรวัดความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย 3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และตอนที่ 3 เป็นการประเมินอัตมโนทัศน์ มาตรวัดวินัย และความรับผิดชอบ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม “ฝึกคิดแก้ปัญหาพัฒนา EQ” ของ กรมสุขภาพจิต (2550) และสอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) นอกจากนี้ ผู้วิจัยทำการประเมินผลความมีวินัย และความรับผิดชอบในระหว่างการทดลองด้วยแบบประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ (1) คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การส่งงาน และความตั้งใจเรียน และ (2) คุณลักษณะด้านความมีวินัย มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การแต่งกายและการเข้าเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตรา สายอ่อง (2557)

ประเด็นคำถามการวิจัย: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมหรือไม่

จากผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยตอบคำถามการวิจัยได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR สามารถพัฒนาผู้เรียนกลุ่มทดลองให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ วิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 หลังเรียนสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม เนื่องจากผู้เรียนกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR ทั้งนี้ กิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรม

ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบสำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่นของ วิจิตรา สายอ่อง (2557) เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental research) ใช้รูปแบบการวิจัยแบบสองกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (two group pretest-posttest design) ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง จำนวน 19 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 18 คน ผลการศึกษา พบว่า (1) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้เรียนของกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ผู้เรียนของกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

การจัดกิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และใช้กระบวนการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม (participatory learning: PL) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทักษะได้ดีที่สุด โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย วงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม กรมสุขภาพจิต (2541) และพนม ลิมอารีย์ (2542) กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมกลุ่มจะช่วยส่งเสริมให้สมาชิกเกิดการพัฒนาตนเองในด้านทักษะการคิดพิจารณาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะ ความคิดเห็นรวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน และยังเป็นการสะท้อนให้สมาชิกได้พิจารณาแนวทางปรับปรุงแก้ไขตนเอง ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยในตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ เมื่อสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ร่วมกัน เพราะสมาชิกมีความต้องการแสวงหาการยอมรับจากกลุ่ม และต้องการความรักความผูกพันเป็นเจ้าของกลุ่ม

กิจกรรม (SEDR) ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 คุณค่าในตนเอง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้รับรู้และตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 2 บันทึกสะสมความสำเร็จ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 3 เต็มชีวิตใส่กระปุก เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนวางเป้าหมายของการเรียนในระยะสั้น และระยะยาวได้อย่างเหมาะสม เกิดความมุ่งมั่นพยายามศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 4 สัญญาใจในการเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ได้ทบทวนและสัญญาว่าจะทำสิ่งดี ๆ ต่อตนเองและบุคคลที่รัก ผูกมัดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามสัญญาที่ตนเองวางไว้ ให้ผู้เรียนมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 5 “แก้วใส” มองเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคุณค่าในตนเอง มีแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเอง มองโลกในแง่ดี มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 6 ชีวิตที่ต้องรับผิดชอบ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักเตรียมความพร้อมในการเรียนและการปฏิบัติงาน วางแผนการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์ มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 7 เพื่อนคู่หูช่วยเรียนรู้ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาเพื่อนคู่หูในการช่วยเรียนรู้ร่วมกัน มองโลกในแง่ดี มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น กิจกรรมที่ 8 สัญลักษณ์แทนตัวตน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเอง มองโลกในแง่ดี แสดงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง มีวินัย และความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น และกิจกรรมที่ 9 การตระหนักถึงอาชีพ และสร้างแรงบันดาลใจ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าในตนเอง ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียน ตั้งเป้าหมาย และเกิดแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ มีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความภาคภูมิใจในตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเกิดจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เพราะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่งคือการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งนี้ความภาคภูมิใจในตนเองเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เพราะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจที่ละเอียดที่ละน้อยอย่างต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่วัยทารกและดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ หากผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้ได้รับประสบการณ์ที่ดีก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองก็จะมีความพยายามที่จะทำกิจการงานหรือพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง มีความอดทน และมีความคิดสร้างสรรค์ ในการเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมดังกล่าว คือเมื่อการดำเนินการในแต่ละกิจกรรมเสร็จสิ้น ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันสรุปข้อคิดที่ได้จากกิจกรรม โดยให้ผู้เรียนเคารพในความคิดเห็นของกันและกัน มองความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ รับฟัง และชื่นชมด้วยการปรบมือให้กำลังใจ อันเป็นการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1954) กล่าวว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะมองว่าทุกอย่างสามารถทำได้ และมีความอดทน สอดคล้องกับ ลินเดนฟิลด์ (Lindenfield, 1995) กล่าวถึงบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงจะเป็นผู้มีพลัง มีจุดมุ่งหมาย มีการพัฒนาตนเอง สนุกสนานกับการทำหน้าที่ของตนเอง มีความกระตือรือร้น มีแรงจูงใจสูง และมีความคิดสร้างสรรค์ในการเปลี่ยนแปลงตนเองในทางที่ดี และยัง สอดคล้องกับ บริกส์ (Briggs, 1988) กล่าวว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูงเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ รับรู้คุณค่าของตนเอง ตระหนักถึงศักยภาพ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีความกระตือรือร้น มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับ เบรินเดน (Branden, 1983) กล่าวว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะมีการแสดงออกในทางเหมาะสม และพร้อมที่จะเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เข้ามาในชีวิต

ขณะเดียวกัน ผู้เรียนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะมีภาวะของความไม่สอดคล้องกลมกลืนในตนเอง มองตัวเองไร้ค่า มีความวิตกกังวลสูง จึงเกิดความรู้สึกมีปมด้อย เก็บตัว ปิดกั้นตัวเองเพราะขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่พร้อมในการรับรู้หรือเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และไม่กล้าเปลี่ยนแปลงตนเอง และมีความยุ่งยากในการแก้ปัญหา ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในทุก ๆ ด้าน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow, 1954) อธิบายว่าบุคคลที่มีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เป็นบุคคลที่มีลักษณะขี้อาย อึดอัด ลำบากใจ ไม่กล้าเปิดเผยความรู้สึกของตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าคิดอะไรที่แตกต่าง เป็นผู้ตามที่ดี ปิดกั้นตนเอง มองตัวเองไร้ค่า ปลีกตัวออกจากสังคม และมีความวิตกกังวลสูง นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ซาเทียร์ (Satir, 1991) กล่าวถึงผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นผู้ที่ดำรงอยู่ในสภาวะแวดล้อมเดิม ๆ ไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง หมกมุ่นอยู่กับเหตุการณ์ในอดีต ไม่ชอบเสี่ยงต่อสถานการณ์ใหม่ ๆ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่มีเหตุผล และยัง สอดคล้องกับ ดิงเคเมอร์ (Dinkmeyer, 1965) กล่าวว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมองตนเอง

ไม่มีความสำคัญ ไม่เป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น เป็นคนที่ไม่มีความสามารถ ด้อยกว่าผู้อื่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือคัดค้านผู้อื่น และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงหรือเปิดใจรับสิ่งใหม่ สอดคล้องกับ บริกส์ (Briggs, 1988) อธิบายว่าผู้ที่มีความภาคภูมิใจในตนเองต่ำจะมองตนเองด้อยค่า เกิดความยุ่งยากในการแก้ปัญหา และคิดว่าตัวเองเป็นผู้ที่มีข้อบกพร่องหรือไม่ดีส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในทุก ๆ ด้าน

ในประเด็นดังกล่าว เบรดชอว์ (Bradshaw, 1981) เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง คือ (1) การได้รับผลสำเร็จด้านวิชาการและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายตามที่คาดหวัง (2) การได้รับการยอมรับ ได้รับการเห็นคุณค่า และความสนใจเอาใจใส่จากบุคคลที่มีความสำคัญ และมีความหมายต่อตนเอง (3) การได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมส่วนตัวที่มีความสำคัญต่อตนเอง และ (4) การได้รับประสบการณ์ที่เพิ่มอำนาจส่วนบุคคลหรือการมีอิทธิพลเหนือเหตุการณ์และบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง สอดคล้องกับ คูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984) กล่าวถึงการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง ประกอบด้วย (1) การได้รับการยอมรับนับถือ ความสนใจ ใส่ใจ และการได้รับการปฏิบัติที่ดีจากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิต (2) การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการมีอำนาจ มีคุณงามความดี น่าเชื่อถือศรัทธา และมีความสามารถ ส่งผลให้บุคคลเป็นที่รู้จัก มีสถานภาพและตำแหน่งทางสังคมสูง (3) การได้กระทำในสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยม และความปรารถนาของตนเอง และ (4) การมีลักษณะในการตอบสนองต่อการลดคุณค่า ด้วยการปฏิเสธและไม่ใส่ใจกับการตัดสินใจของผู้อื่น และสามารถปกป้องคุณค่าของตนเองไม่ให้เกิดความวิตกกังวล สอดคล้องกับ แซสซี (Sasse, 1978) เสนอวิธีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง คือ (1) สร้างความเชื่อมั่นในตนเองโดยคำนึงถึงความสำเร็จข้างหน้าของชีวิต (2) ระลึกถึงตนเองเมื่อสามารถทำงานลุล่วง และให้รางวัลตนเอง อาจจะเป็นการชมเชยตนเองหรือให้สิ่งที่มีความหมายจะช่วยให้เราเกิดความรู้สึกที่ดีต่องานส่งผลต่อความภาคภูมิใจในตน และ (3) สะสมบันทึกความสำเร็จ โดยหาสมุดบันทึกเพื่อเขียนบันทึกความสำเร็จที่ตนได้รับสิ่งที่ทำได้ดีเป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์หรือหลายเดือนอาจจะเป็นความสำเร็จในโครงการต่าง ๆ หรือการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีวินัยและความรับผิดชอบ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการเกิดจากกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับผู้เรียนในช่วงวัยรุ่นสำหรับการเสริมสร้างวินัยและความรับผิดชอบ ทั้งนี้การใช้เทคนิคที่ถูกต้องและเหมาะสม และเข้าใจธรรมชาติของวัยรุ่นจะทำให้การฝึกวินัยและความรับผิดชอบได้ผลดี สอดคล้องกับ อูมาพร ตรังคสมบัติ (2542) กล่าวถึงเทคนิคการฝึกวินัยให้กับวัยรุ่น คือ (1) ให้ความรู้มากกว่าออกคำสั่ง โดยการฝึกให้คิดให้ความรู้ในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม (2) ทำความเข้าใจกับพฤติกรรมของวัยรุ่น การฝึกวินัยควรให้วัยรุ่นประพฤติในสิ่งที่ถูกต้องโดยเฉพาะกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่แตกต่างได้ (3) ใช้วิธีการลงโทษเฉพาะสถานการณ์ที่ร้ายแรง พยายามหลีกเลี่ยงการลงโทษยกเว้นจำเป็นจริง ๆ เพราะวัยรุ่นสามารถอดทนต่อการลงโทษและมักหาทางต่อต้านกฎระเบียบมากกว่าวัยอื่น ๆ (4) ควรระมัดระวังคำพูดในลักษณะตำหนิติเตียนและบ่น เพราะในความรู้สึกของวัยรุ่นถือว่าการลงโทษที่รุนแรง (5) อย่าตั้งกฎเกณฑ์มากเกินไป เพราะจะทำให้วัยรุ่นยิ่งต่อต้านและจะทำผิดมากขึ้น ควรให้อิสระเพียงพอที่จะให้วัยรุ่นลองทำบางสิ่งด้วยตนเอง และเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดบ้าง (6) หนักแน่นและสม่ำเสมอในการฝึกระเบียบวินัย ซึ่งจะช่วยให้วัยรุ่นมีความประพฤติ

ที่เหมาะสมสม่ำเสมอเช่นกัน (7) อย่างลัวที่จะใช้อำนาจปกครอง ควรแสดงให้วัยรุ่นรับรู้ว่ามีสิทธิที่จะควบคุมเขาแต่ให้ทำอย่างหนักแน่นและมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์และเผด็จการ (8) อย่าใช้อารมณ์รุนแรงขณะที่เผชิญหน้ากับวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรง โดยผู้ใหญ่ไม่ควรแสดงอารมณ์หงุดหงิดหรือโกรธตอบ และอย่าพูดในสิ่งที่เราไม่ตั้งใจ เพราะคำพูดนั้นอาจทำลายความรู้สึกของวัยรุ่น (9) พยายามปฏิบัติต่อวัยรุ่นเหมือนผู้ใหญ่เขาก็จะตอบสนองได้ดีและทำตัวดีขึ้น (10) อย่าดูถูก ดูหมิ่นหรือทำให้เขาเสียหน้า เพราะวัยรุ่นมักจะทรงตนเองค่อนข้างสูง จึงควรระวังความรู้สึกของวัยรุ่นเฟื่องฟูเฉพาะการกระทำไม่ใช่เฟื่องฟูไปที่ตัววัยรุ่นว่าเป็นคนไม่ดี (11) เป็นแบบอย่างที่ดี โดยผู้ใหญ่ควรมีการควบคุมตนเองที่ดีพอและมีความเคารพในสิทธิและความเห็นของผู้อื่นเช่นกัน และ (12) หากวัยรุ่นมีปัญหาที่เราไม่สามารถจัดการได้ ควรปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เช่น การที่วัยรุ่นเพิกเฉยหรือฝ่าฝืนกฎบ่อย ๆ มีอาการซึมเศร้าอย่างรุนแรง และมีปัญหาสุขภาพอย่างรุนแรง

สอดคล้องกับ ซิดแมน (Sidman, 1960) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมฝึกความรับผิดชอบเด็กทุกคนควรมีโอกาสรับการฝึกให้มีความรับผิดชอบ การฝึกหรือจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบควรกระทำให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล ควรให้เด็กได้รับรู้ว่าผู้ใหญ่คาดหวังอะไรจากตัวเขา ในการฝึกต้องไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป เด็กต้องการได้รับความไว้วางใจเพื่อสามารถเรียนรู้ว่าส่วนใดอยู่ในความรับผิดชอบ ทศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านความรับผิดชอบของเด็ก ส่วนการฝึกวินัย กรมวิชาการ (2542) ระบุว่า การสร้างวินัยไม่ควรจะมุ่งประเด็นอยู่ที่การลงโทษ แต่ควรจะเน้นการฝึกอบรม และให้ความรู้มากกว่าการลงโทษจะเป็นการแก้ปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อด้านลบ แต่วิธีการที่ดีคือการทำความเข้าใจความต้องการและความจำเป็น และการขอความร่วมมือเพื่อจะได้ไปสู่จุดหมายร่วมกัน แนวคิดการสร้างวินัย ได้แก่ การตักเตือนด้วยวาจา และตักเตือนด้วยบันทึก

ในประเด็นดังกล่าว ยังสอดคล้องกับ บรูโน (Bruno, 1983) กล่าวถึงการสร้างเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง คือ (1) ใช้การเสนอแนะหรือให้ข้อคิดหรืออาจเป็นการได้รับข้อเสนอแนะโดยบุคคลอื่นหรือโดยตนเอง (2) สร้างผลสำเร็จให้กับตนเองมากขึ้นด้วยการไปให้ถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (3) การลดความคาดหวังลง คือการตั้งระดับความคาดหวังให้เหมาะสมกับความสามารถที่แท้จริงของบุคคล และ (4) การหยุดประมาณค่าตนเอง ซึ่งความภาคภูมิใจในตนเองจะเพิ่มขึ้นหากบุคคลเลิกพิจารณาตัดสินคุณค่าของตนเอง และสอดคล้องกับ บรู๊ค (Brook, 1992) กล่าวถึงการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเองของเด็ก ดังนี้ (1) ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความสามารถในการรับผิดชอบงาน และมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียน (2) จัดสถานการณ์ให้เด็กได้ฝึกการตัดสินใจ การเลือกวิธี การแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับความสามารถตามระดับพัฒนาการและความสนใจของเด็ก (3) ให้ความสำคัญต่อการให้กำลังใจ และชี้ข้อดีในกิจกรรมที่เด็กทำได้ (4) เสริมสร้างการมีวินัยในตนเอง คือสร้างแนวทางและวิธีปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่เด็กสามารถเข้าใจและปฏิบัติได้ และ (5) ช่วยเหลือเด็กโดยเฉพาะในเรื่องความรู้สึก เมื่อเด็กทำงานไม่เสร็จ ล้มเหลว หรือผิดพลาด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชามนุษยสัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รหัสวิชา 3000-1503 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ผู้เรียนกลุ่ม

ทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังการทดลองสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม ซึ่งแตกต่างกับผลการศึกษาของ ภูษิต สุวรรณราช, ภูษิต บุญทองเถิง และ สมปอง ศรีกัลยา (2559, มีนาคม) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4MAT และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ระบบสมการเชิงเส้นในระดับมาก ไม่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันผู้วิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาดังกล่าวใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน t (t-test) สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน Nonparametric แบบ The Mann-Whitney U test ทั้งนี้ การทดสอบความแตกต่างภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมของช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยใช้สถิติทดสอบ Nonparametric แบบ The Wilcoxon signed ranks test เนื่องจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษามีขนาดเล็ก จำนวน 24 คน และการแจกแจงของประชากรไม่เป็นแบบปกติ (Pallant, 2016)

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .14 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ แป้นสุข (2557) พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับบทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นพนภา อ็อกด้วง เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องคำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD กับการสอนแบบปกติ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการเรียนแบบร่วมมือกันเทคนิค STAD อยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยข้อที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 13 เนื้อหาสาระจากกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด) ข้อ 14 กิจกรรมได้พัฒนาความรู้ ความคิด และความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด) และข้อ 15 หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักศึกษามีการปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น ค่าเฉลี่ย 4.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .38 (ระดับมากที่สุด)

ในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในช่วงวัยรุ่นที่เรียนสายอาชีวศึกษาหรือสายอาชีพ เนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม แก้ปัญหาและมีการช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน การฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตและงานอาชีพ เช่น ทักษะมนุษยสัมพันธ์ ทักษะความเป็นผู้นำและผู้ตาม ทักษะการตัดสินใจ ความมีวินัย และความรับผิดชอบ กอรบกับเนื้อหาสาระของรายวิชามนุษย์สัมพันธ์กับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ วิธีการพัฒนาตนตามศาสนธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเสริมสร้างหลักการพัฒนาตนและองค์กรเพื่อการพัฒนาชีวิตและงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม เพราะผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมช่วยพัฒนาหรือเสริมสร้างผู้เรียนให้เกิดความรู้ ปรับเปลี่ยน

แนวความคิด ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสมขึ้น และเกิดความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .51 (ระดับมากที่สุด) สอดคล้องกับผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ค่าเฉลี่ย 3.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .62 (ระดับมาก) อาจเนื่องจากสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นห้องเรียนที่อยู่ชั้น 4 ซึ่งเป็นชั้นบนสุดของอาคารเรียน และเป็นห้องเรียนที่ไม่มีการติดตั้งเครื่องปรับอากาศ คือ เครื่องปรับอากาศไม่เพียงพอต่อสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าว นอกจากนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการที่ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมนั้น อาจเนื่องจากผู้เรียนกลุ่มทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วงเวลา 08.30 - 11.30 น. อากาศในห้องเรียนเย็นสบาย อุณหภูมิในห้องเรียนยังไม่สูงมากนัก ขณะที่ผู้เรียนกลุ่มควบคุมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วงเวลา 13.30 - 16.30 น. เป็นช่วงที่อากาศในห้องเรียนร้อนหรืออุณหภูมิในห้องเรียนสูงกว่าช่วงเช้า นอกจากนี้ ผลการศึกษา พบว่าความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความสะดวกและเหมาะสม ทั้งนี้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นห้องเรียนปกติที่ใช้จัดการเรียนการสอน โต๊ะเก้าอี้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประมาณ 40 ตัว ทำให้สถานที่คับแคบอาจไม่เหมาะสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่มที่ต้องการพื้นที่ในการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งสถานที่ดังกล่าวอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด ร้อน และรู้สึกไม่พอใจในที่สุด จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่าห้องเรียนที่ไม่เหมาะสมและไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลการศึกษา พบว่า ข้อที่ผู้เรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1 ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา และ ข้อ 2 ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ทั้งนี้ บทบาทของผู้สอนไม่ว่าจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใดก็ต้องอธิบายจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ให้แจ่มแจ้งชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และในการจัดการเรียนผู้สอนต้องมีท่าทีที่อบอุ่นและใส่ใจ เป็นกันเองกับผู้เรียน เพราะท่าทีที่แสดงออกถึงความอบอุ่นและใส่ใจของผู้สอนที่มีต่อผู้เรียนจะเป็นแบบอย่างให้ผู้เรียนได้กระทำตาม เพื่อเป็นการวางรากฐานสำหรับความใกล้ชิด ผูกพัน และการให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ผลการศึกษา พบว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผู้เรียนกลุ่มควบคุมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือข้อ 1 ผู้สอนมีความเป็นกันเองกับนักศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 (ระดับมาก) และข้อ 2 ผู้สอนอธิบายจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแจ่มแจ้งชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .52 (ระดับมาก) ในประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง ผู้สอนได้แจ้งเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้โดยใช้สื่อผังมโนทัศน์ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม และใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน และผู้สอนจะมีการทักทายเรียกชื่อผู้เรียนเพื่อให้ตอบคำถามอย่างเป็นมิตร สอดคล้องกับ พระมหาธงสวรรค์ วร

ลิงค์ (2548) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติว่าในขั้นนำ เป็นขั้นที่ครูแจ้งเนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนโดยใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะสอนและทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน แล้วบรรยายเชื่อมโยง กับความรู้ใหม่เพื่อนำเข้าสู่บทเรียน และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียน โดยผู้สอนกระตุ้นให้เกิดความสนใจด้วยกิจกรรม และสื่อต่าง ๆ เช่น การทายปัญหา ซักถาม และทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา และยังสอดคล้องกับ ทิศนา แชนมณี (2560) กล่าวว่าการบรรยายที่ดีต้องอาศัยการเตรียมการที่ดี ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาเนื้อหาสาระที่จะบรรยายให้ เข้าใจแจ่มแจ้ง หากมีจุดใดที่ไม่เข้าใจหรือสงสัยควรศึกษาให้กระจ่างก่อน และคัดเลือกว่าเนื้อหาสาระ ใดจำเป็นหรือมีประโยชน์ต่อผู้เรียน

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

4.1.1 ข้อค้นพบจากการศึกษานี้ สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตาม ทักษะการตัดสินใจ การมีวินัย และความรับผิดชอบ และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและงานอาชีพ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่ กับกิจกรรม SEDR มีความเหมาะสมกับผู้เรียนสายอาชีพศึกษาหรือสายอาชีพซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น

4.1.2 ข้อค้นพบจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับ กิจกรรม SEDR หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีการสอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ในด้านต่าง ๆ เช่น ความภาคภูมิใจในตนเอง วินัยและความรับผิดชอบ การทำงานเป็นกลุ่ม และการ เสริมแรงต่อผู้เรียนด้วยการชมเชย การให้รางวัล หรืออื่น ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรมของผู้เรียนไปใน แนวทางที่เหมาะสมขึ้น ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความคิด ความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตและการ ประกอบอาชีพ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และงานอาชีพ

4.1.3 สถานศึกษาควรจะมีการฝึกอบรมครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และ กิจกรรม SEDR เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรับเปลี่ยนความคิด และพฤติกรรม ของผู้เรียนในแนวทางที่เหมาะสมขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความคิด ความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ และผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ ดำเนินชีวิต และงานอาชีพ

4.1.4 สถานศึกษาควรจัดสถานที่ให้มีความเหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบร่วมมือเทคนิค STAD ควบคู่กับกิจกรรม SEDR หรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียง เนื่องจากการจัดกิจกรรมประเภทนี้ต้องใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรมกลุ่ม กล่าวคือสถานที่ต้องไม่คับแคบ จนเกินไป สามารถถ่ายเทอากาศได้ดี ไม่ร้อนอบอ้าว เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่มีความสุขในการทำ กิจกรรมการเรียนรู้ และสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องไม่มีเสียงดังรบกวนจากสิ่งแวดล้อม ภายนอกมากเกินไป เพราะอาจส่งผลกระทบต่อสมาธิในการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

4.2.1 การศึกษาในอนาคตสำหรับผู้เรียนสายอาชีพศึกษาหรือสายอาชีพ ควรจัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่เน้นการฝึกทักษะด้านต่าง ๆ ที่เป็นการทำงานกลุ่มคละความสามารถ เพื่อช่วยให้สมาชิกกลุ่มเกิดการพัฒนาความรู้จากความคิดที่แตกต่างกัน มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน มีการช่วยเหลือกันและกัน เกิดความเข้าใจต่อการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ และควรจะเป็นการศึกษาในลักษณะของการต่อยอดความรู้ให้กับผู้เรียนสำหรับใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต และการประยุกต์ใช้ในงานอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมเกี่ยวกับช่วงวัยของผู้เรียน ทั้งนี้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมจริงอย่างเป็นรูปธรรม และควรให้รางวัลเพื่อกระตุ้นหรือเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

4.2.2 การศึกษาในอนาคต ควรจัดสถานที่และช่วงเวลาให้มีความเหมาะสม ทั้งนี้ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนปกติ คือช่วงเช้า เวลาประมาณ 08.30-11.30 น. เนื่องจากอากาศยังไม่ร้อนอุณหภูมิในห้องเรียนยังไม่สูงมากนัก และในช่วงเวลาดังกล่าวผู้เรียนยังมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ ไม่มีความรู้สึกอึดอัด และเกิดความรู้สึกลอยากรเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ